

Политики

**РКР INTERCITY ЗАПОЧВА
МАЩАБНО ОБНОВЯВАНЕ** на стр. 3

Акценти

**ПЕРСПЕКТИВИ ЗА КОНКУРЕНТНОСПОСОБНИТЕ
ПРОЕКТИ** на стр. 4

BDZ CARGO
„БДЖ – ТОВАРНИ ПРЕВОЗИ“ ЕООД

**ВАШИЯТ НАДЕЖДЕН
ПАРТНЬОР**

www.bdz.bg
гр. София 1080, ул. „Иван Вазов“ № 3, тел.: +359 2 987 40 30, факс: +359 2 987 79 81, e-mail: bdzcargo@bdz.bg

ТРАДИЦИЯ, ИЗГРАДЕНА С ТРУД И ДИСЦИПЛИНА

Утвърждава имиджа на ДП ТСВ, което отбелязва 130-годишен юбилей

На пръсти се броят фирмите у нас, оставили зад гърба си традицията на една 130-годишна история. Сред тези единични примери е и държавното предприятие „Транспортно строителство и възстановяване“, което преди дни, на 14 януари, чества такъв юбилей си.

В тържествената церемония участваха заместник-министърът на транспорта информационните технологии и съобщенията Велик Занчев, генералният директор на НКЖИ – инж. Красимир Папукчийски, проф. Любен Тотев – ректор на Минно-геоложкия университет „Св. Иван Рилски“ и председател на Съвета на ректорите в България, проф. Даниела Тодорова – ректор на ВТУ „Тодор Каблешков“, командирът на 68-а бригада „Специални сили“ бригаден генерал Явор Матеев, министри на транспорта през годините като Стамен Стаменов, Атанас Попов, Кирил Ерменков и Петър Мутафчиев, ветерани и представители на партньорски фирми със сродна дейност.

От името на министър Ивайло Московски, зам.-министър Занчев поздрави юбилярите, подчертавайки, че те са правоприменици на първото военизирано железопътно подразделение в България. И като такива успешно продължават да устояват и съхраняват градените през годините традиции в сектора, за което зам.-министърът благодари на ръководството и на всички

служители в ТСВ. По думите му важен е фактът, че в началото на Първото българско председателство на Съвета на Европейския съюз се отбелязва тази голяма годишнина. Защото „тя е поредното доказателство за стабилността и развитието на сектора „Транспорт“.

Част от празника стана още един тържествен момент – когато инж. Валери Василев, главен директор на предприятието връчи почетни plakети на зам.-министър Велик Занчев, на инж. Красимир Папукчийски, проф. Любен Тотев, проф. Даниела Тодорова и на генерал-майор Васил Върбанов. Освен поздравителните слова и адреси, получени от различни транспортни и партньорски организации, със специалното си участие и Ансамбълът на въоръжените сили у нас поздрави колектива на ДП ТСВ.

Честитейки празника на колегите си и на всички, които работят в предприятието, Валери Василев припомни, че през 1866 г. официално е открита първата железопътна линия у нас Русе – Варна. Това е събитие с огромно значение, защото е първоначалната стъпка от изграждането на българската железница. Също толкова паметна е и датата 14 януари 1888 г. Тогава княз Фердинанд подписва Указ №4 за създаването на първото военизирано железопътно подразделение в България – жп рота в пионерния полк в Русе, която по същество поставя началото на организирането на специализирани Транспортни войски. „130 години, погледнато философски са само кратък миг във времето. Но точно тези 130 години за нас са свързани с голям брой значителни събития, изпълнени с много труд и усилия, с подвизи и значими постижения“ – добави още Василев. Той се сприя информативно и на няколко основни щриха, характеризиращи дейността на Транспортни войски, чиито днес продължители са ДП „Транспортно строителство и възстановяване“.

С участието на Железопътни войски в Балканските войни (1912 – 1913 г.), в Първата световна война (1915 – 1918 г.) и в Отечествена война (1944 – 1945 г.) те

На стр. 5

ИНТЕНЗИВЕН АКАДЕМИЧЕН ЖИВОТ И ПРОСПЕРИТЕТ

Очертават пътя на ВТУ „Тодор Каблешков“

В условията на засилваща се конкуренция на образователния пазар ВТУ „Тодор Каблешков“ успешно защитава високия си рейтинг в подготовката на утрешните транспортни специалисти - инженери и икономисти. След като приключиха една успешна юбилейна академична година, преподаватели и студенти, в средата на януари отбелязаха 167 години от рождението на своя патрон – възрожденецът и борецът за национална свобода и независимост Тодор Каблешков. В краткия си житейски път, едва

25 години, младият копривщенски революционер е и един от пионерите на железопътното дело у нас, който с изключителна отговорност е изпълнявал своите служебни задължения, съчетавайки ги умело с културно-просветната и революционна дейност.

Това припомни в словото си, изнесено на тържеството, ректорът на университета проф. Даниела Тодорова. Очертавайки постигнатото в 95-годишната история на ВТУ тя подчерта, че

На стр. 5

Съдебен спор

ИСК СРЕЩУ КАРТЕЛ ТОВАРНИ АВТОПРОИЗВОДИТЕЛИ

Германските железници (Deutsche Bahn, DB) съвместно с министерството на отбраната на страната и повече от 40 предприятия подадоха иск в съда в Мюнхен срещу група производители на товарни автомобили, уличени в картелно споразумение. Те обвиняват автомобилните компании, че вследствие на съгласувана ценова политика помежду им са понесли загуби над 2 милиарда евро при закупуването на повече от 35 000 камиона.

От Deutsche Bahn и останалите фирми – ищци по делото обясняват, че заради договаряне се е наложило да закупват товарните автомобили за осигуряване на своите логистични дейности на завишени цени. Сред най-пострадалите от незаконния съюз е водещата спедиторска компания в Европа DB Schenker, която е дъщерно предприятие на федералната железница. Тя е понесла значи-

телни финансови щети заради придобиването на няколко хиляди тирове.

Засегнатите фирми (в т.ч. оператори на летища, големи търговски и логистични фирми) претендират за изплащане на обезщетения от автомобилно-

строителните компании DAF, Daimler, Iveco, MAN и алианса Volvo/Renault. През 2016 и 2017 г. Европейската комисия установи, че същите са формирали картел между 1997 и 2011 г. За това време те са съгласували стойността на продукцията си и са се договаряли да забавят внедряването на нови технологии, които допринасят за намаляване на вредните емисии на камионите. Тази политика е коствала излишно големи разходи на клиентите им. Заради нея еврокомисията им наложи рекордна глоба от 3,8 млрд. евро.

Размерът на финансовия ущърб за потърпевшите транспортни и логистични оператори ще се определя от икономисти, специализирани в областта на конкуренцията. На базата на тяхната оценка германският съд ще се произнесе какво обезщетение да им изплати картелът.

Ново попълнение

ОЩЕ 23 ВИСОКОСКОРОСТНИ КОМПОЗИЦИИ В КИТАЙ

Китайските държавни железници (CRC) получиха 23 8-вагонни високоскоростни състава CRH1A-A. Те са произведени и доставени от съвместното предприятие Bombardier Sifang (Qingdao) Transportation (BST) за рекордно кратък срок. Новите експреси са заявени в рамките на два договора, сключени през февруари и април 2017 г. и само след 8 месеца поръчката е изпълнена изцяло.

Скоростните електросъстави CRH1A-A са от ново поколение, по-лесни за изработка и експлоатация. Всеки се състои от пет моторни и 3 прицепни вагона и може да развива скорости до

250 км/ч. Първата композиция вече влезе в строя и започна редовни рейсове. От тогава досега, в изпълнение на няколко различни контракта с китайските

железници, компанията BST е произвела общо 87 състава от този тип. Те оперират в южната и югоизточната части на страната и на остров Хайнан в Южно китайско море.

Bombardier Sifang (Qingdao) Transportation е едно от шестте съвместни предприятия на канадския жп производител Bombardier Transportation в Китай. Освен тях концернът има и 7 собствени дъщерни фирми в Поднебесната империя. В тях работят над 7000 души, а продукцията, която до този момент са доставили главно на CRC надхвърля 3500 вагона за високоскоростни влакове, 580 електролокомотива и над 2000 метро вагона.

Иновации

Испания тества влак с природен газ

Испанските държавни железници Renfe и енергийните (газови) компании Gas Natural Fenosa и Enagás започнаха изпитания на първия в Европа крайградски влак, който за гориво използва втечен природен газ. Проектът е част от инициативите на компанията за внедряване на алтернативни горива.

В теста участва преоборудван двугонен дизелов влак серия 2600, от жп флота на FEVE - подразделение на Renfe, обслужващо теснолинейната крайградска жп мрежа (с широчина на линиите 1000 мм). Единият от двата дизелови двигателя на състава е адаптиран за работа с природния газ, а другият е запазен като резервен. По време на експеримента влакът ще превозва пътници по 20-километров жп участък между

гарите Трубуа и Байна, в областта Астурия - Северна Испания. Те са част от крайградската линия Бания - Колянсо.

В рамките на теста ще се изследват техническите и екологични характеристики на алтернативната енергетична установка. Резултатите от изследванията ще позволят да се сравнят характеристиките на двигателите при работа с различните видове горива. Така ще могат да се определят изискванията към бъдещите серийни мотори, работещи с газ.

Реализацията на проекта подкрепят научно-изследователските организации Institut Cerdà, ARMF и Bureau Veritas. От инженерните екипи информират, че този жп състав е първият в света, който се използва за редовни пътнически превози.

Обслужване

Amtrak улеснява жп пътниците в Пенсилвания

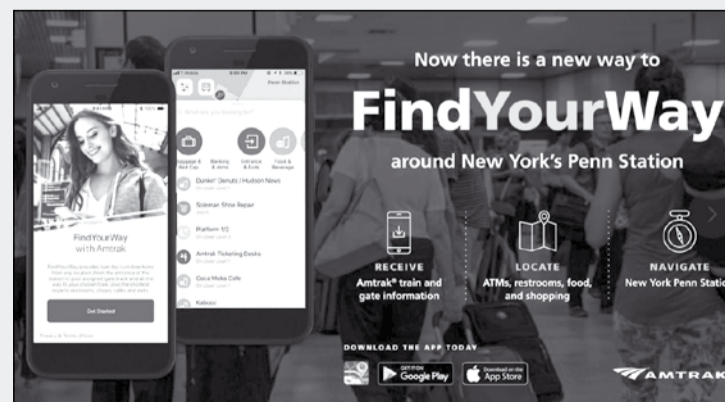
Американската компания за междуградски жп превози Amtrak пусна навигационно приложение за мобилни устройства, наречено FindYourWay („Намери своя път“). То дава възможност на пътниците по-лесно да се ориентират на различните нива и зони на гара Пенсилвания – най-голямата в Ню Йорк.

Приложението работи с операционните системи iOS и Android. В жп терминала са монтирани над 400 предавателя, които в реално време транслират към електронните устройства (смартфони, таблети, лаптопи) информация за това, на кои перони ще пристигнат влаковете и за часа на тяхното отпътуване. FindYourWay също така ориентира пасажерите за местоположението на близките банкомати, ресторанти, кафе-

нета, чакални и билетни каси.

За свързка между предавателите устройства и мобилното приложение се използва технологията Bluetooth Low Energy. Приложението се активира само когато потребителят пристигне на жп терминала и се изключва извън неговите предели.

В Amtrak обмислят да използват FindYourWay и на други големи жп гари в страната. Обсъжда се също да се разширят и функциите на приложението. Смята се, че възможностите му надхвърлят чисто интерактивната платформа и то би могло да предотврати прекомерното струпване на хора по пероните, а в случай на опасност, свързана със сигурността, да се използва за своевременното предупреждаване на пътниците.

Страницата подготви: Ивайло ПАШОВ

РКР INTERCITY ЗАПОЧВА МАЩАБНО ОБНОВЯВАНЕ

Полският междуградски пътнически жп оператор РКР Intercity обяви, че планира да инвестира 7 млрд. злоти (около 1,68 млрд. евро) в нов подвижен състав. Предвижда се закупуването му да бъде осъществено до средата на следващото десетилетие, в рамките на програмата за обновяване на железопътния флот на държавната компания.

Решението бе взето след преразглеждане на стратегията за развитие на превозвача за периода 2016 - 2020 г. Това стана в хода на дебатите бордът на директорите да удължи програмата за обновяване на флота до 2023 г. и да заложи в нея значително повече средства за преоборудване на жп флота от планираните първоначално. РКР Intercity възнамерява да осигури нужното финансиране от различни източници, в т.ч. - собствени средства, външни заеми и капитал от рекапитализацията на компанията-майка, държавният железопътен концерн РКР Group. От целевите фондове на Европейския съюз пък се очакват 790 млн. злоти (190 млн. евро).

Управата на превозвача прогнозира при финализиране на програмата делът на новия и преминалия през модернизация подвижен състав да достигне 80 процента. Или до края на 2023 г. в РКР Intercity очакват вече да оперират с повече от 700 модернизиранни влака и 185 нови. По същото време се предвижда и в 77 на сто от пътническите вагони да е осигурен безжичен достъп до Интернет чрез Wi-fi технологията.

В унисон с новата политика в края на 2017 г. компанията обяви конкурс за доставка и техническо обслужване на 12 нови едносистемни електрически композиции. Сред основните изисквания, предявени към тях, са да развиват максимална скорост от 160 км/ч и да са оборудвани с европейската система за управление на жп движението ETCS. Всеки състав трябва да е с възможността да превозва минимум 294 пътници в стандартната (икономична) класа и 60 - в салоните на първа. Контрактът предвижда в рамките на 18 месеца след неговото подписване, доставките да започнат с предаването на две електрички.

Въпросната сделка е в изпълнение на досега реализираната програма за обновяване на железопътния флот 2016 - 2020 г. От оператора коментираха, че главен критерий при избора на победителя в тендера ще бъде ценовото предложение.

В същия ден, в който РКР Intercity даде ход на съревнованието за 12-те електрички, обяви и резултатите от проведения порано конкурс за покупката и поддръжката на 20 нови пътнически електролокомотива. Победител стана полският жп производител Newag с предложението модел Griffin (максимална скорост 160 км/ч). Той бе класиран пред конкурентните предложения на концерна PESA (Полша) и китайската корпорация CRRC.

Според договора доставките на Griffin трябва да започнат до 30 месеца. Междувременно Newag следва да изгради необходимата база за техническо обслужване. Контрактът съдържа и опция за допълнителна поръчка на още 10 електролокомотива от типа.

През декември миналата година полският междуградски жп превозвач обяви и конкурсни процедури за капитален ремонт на 14 електрически ED74 и за модернизацията на 10 пътнически вагона от сериите 140A/112A. Последните се използват в пътническите състави с локомотивна тяга.

РКР Intercity тепърва предстои да дава ход и на други търговски процедури. Операторът започна сътрудничество с Националния научно-изследователски център на страната в рамките на три проекта. По тях се разработват локомотиви и друг подвижен състав от ново поколение, които трябва да отговарят на определени експлоатационни изисквания. Тендерите за техниката ще се проведат след съгласуване и уточняване на всички технически

РКР Intercity ще инвестира 1,68 млрд. евро в нов подвижен състав до 2023 г.

детайли. Компанията планира да придобие 38 електрически състава (7 от тях до 2023 г.), 52 електролокомотива (25 до 2023 г.) и 15 други совакови влакове (два до 2023 г.). В най-близка перспектива (през следващите една до три години) РКР Intercity има намерение да закупи също 10 мултисистемни електро- и 10 дизелови локомотива. В този период е предвидено да се осъществят и модернизацията на 455 стари вагона, а в подвижния състав на компанията да влязат други 55 нови.

И в момента процесът на осъвременяване и обновяване на жп флота тече с пълна сила. През първата половина на 2017 г. РКР Intercity отчете ремонта на 227 вагона и на 33 локомотива, а други 13 вагона и 3 локомотива са модернизирани. До края на миналата година броят на ремонтираните вагони достигна 326, а на осъвременените локомотиви - 61. Тези дейности предимно бяха изпълнени в халетата на железопътното ремонтно предприятие REMTRAK, което е дъщерна структура на РКР Intercity. Така компанията до голяма степен изпълни плановете си за изтеклата година. В тях бе заложено модернизирането на 400 вагона и на 60 единици тягов състав като за целта се планираха 1,8 млрд. злоти (426 млн. евро). По-голямата част от средствата (1 млрд. злоти) бяха осигурени от държавният железопътен концерн РКР Group, а останалите - от европейските фондове. В хода на обновяването старите вагони се трансформираха в комбинирани. Те обособиха обичаен (но по-комфортен) пътнически салон и зона за пътуване на инвалиди и семейства с деца. Включени са в състава на композиции, обслужващи вътрешни и международни маршрути.

Чрез повишаването на комфорта на своите клиенти РКР Intercity се стреми да съхрани тенденцията, наблюдавана от 2014 г. за постепенно увеличаване на броя им. През 2018 г. компанията очаква да превозва 41 млн. пасажери. За сравнение, 4 години по-рано са транспорти-

Програмата за обновяване на подвижния състав предвижда капитален ремонт и обновяване на много от наличните състави и вагони

РКР Intercity ще купи 20 модерни пътнически електролокомотива Griffin, продукт на полския жп производител Newag

рани с около два пъти по-малко, само по 26 млн. души на година.

За да осигури свежи средства, с които да се подпомагат процесите на обновяване и модернизация, полският регионален оператор започна да разпродава най-старите си пътнически вагони. Те са произведени между 1970 - 1985 г. и не е рентабилно да се инвестира в осъвременяването им. През 2016 г. компанията вече се отърва от 66 такива вагона, като единичната им цена се колебаше между 22 500 и 94 500 злоти (5400 - 22 700 евро). За сходни суми се очаква да бъдат реализирани и още няколко десетки остарели вагонни единици.

Прави впечатление, че от РКР Intercity са се поучили от грешките, допуснати в началото на десетилетието, когато бе даден ход на програмата за поетапно обновяване на жп флота. Тогава компанията прибръза и поръча френски влакове-стреми (Alstom New

Pendolino) преди полската жп инфраструктура още да е изцяло готова за високоскоростно движение. Това наложи скъпите експреси да се експлоатират със скорости до 160 км/ч, вместо с максималната от 250 км/ч, която могат да развиват.

New Pendolino се оказаха и твърде скъпи. По-късно специалистите определиха покупката им като не най-рентабилното и разумно решение. Особено на фона на значителния качествен подем в полската жп индустрия. Те изчислиха, че срещу 19,5-те млн. евро, платени от РКР Intercity за всеки от 20-те френски състава, компанията е могла да купи по 5 бройки от новата тогава междуградска електричка Impuls 31WE (с 202 седящи места и максимална скорост 201,5 км/ч) на компанията Newag. Вероятно затова сега до голяма степен се залага на родната железопътна промишленост.

Ивайло ПАШОВ

Придобиването на скъпите влакове-стреми New Pendolino бе определено като прибръзано решение

ПЕРСПЕКТИВИ ЗА КОНКУРЕНТОСПОСОБНИТЕ ПРОЕКТИ

Къде да се търсят предимствата, когато става въпрос за практическото им осъществяване

В почти всички държави-членки на Европейския съюз се изпълняват програми за реконструкция и модернизация на главните железопътни линии, по които се извършват международни пътнически превози. Целта е да се привлекат повече пътници за железниците, за да се ползват по-рационално предимствата им: по-високи скорости, по-голяма превозна способност и по-висока екологичност, осигурявани при транспортния жп процес.

В България успешно се изпълнява оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“, чиято основна задача е подобряване на железопътната инфраструктура, намаляване на времето за пътуване на влаковете, ползване изложените по-горе предимства на железниците и повишаване на тяхната конкурентоспособност. При изпълнението на оперативната програма се решават следните съществени задачи:

- Въведена е в редова експлоатация цялата реконструирана и електрифицирана железопътна линия Пловдив – Свиленград до границата с Турция;
- Завършена е реконструкцията и модернизацията на няколко участъци от железопътната линия София- Пловдив и Михайлово – Стара Загора – Бургас, а в останалите участъци до Бургас строителните работи продължават.
- По цялата железопътна

линия Видин – Калафат – Крайова редовно се движат предимно товарни влакове.

Паралелно се извършват ремонтни работи по линията София – Мездра и в други участъци по националната железопътна мрежа. За големите инфраструктурни проекти, включени в ОПТИ и в другите програми, читателите са информирани подробно и своевременно от специализираните транспортни медии, от докладите и публикациите в сборниците на ежегодното организираните железопътни форуми от НТС по транспорта, от научните конференции, провеждани във УАСГ, ВТУ „Тодор Каблешков“, ТУ в София и филиала му в Пловдив.

Една от основните трудности при проектирането и реконструкцията на железопътните трасета е планинският и хълмист терен в централните части на нашата страна. Като пример в друга наша публикация посочваме, че е възможно между гарите Побит камък и Веринско да се построи праволинеен тунел с дължина около 16 км. Но той ще бъде значително по-скъп от проектирания сега нов криволинеен тунел. Поради високите стойности на новите трасета около гара Вакарел и между Немирово, Костенец и Белово, те ще се изградят като последен етап от железопътната магистрала запад - изток.

Сред най-големите и широкосащабни проекти в ОПТИ е нова железопътна линия, която пресича Стара планина. Тя ще започне от Софийския железопътен възел, ще продължава през планинските масиви след

Ботевград, ще преминава през Северна България като следва международното направление Румъния, Словакия и Полша. За крайни пунктове се визират пристанищата Гданск и Гдиня на Балтийско море, а след това през Западна Германия ще достигне пристанище Бремерсхафен. Но идеята за такъв международен проект може да се осъществи само след съгласуване с държавите, през които преминава коридорът и след осигуряването на значително финансиране.

В един от разделите на ОПТИ се разглежда и железопътна линия Мездра - Видин. По нея ще се движат предимно влакове, които превозват контейнери или извършват други комбинирани превози. Съществуващата линия има необходимата превозна способност, по нея няма да се движат високоскоростни влакове, поради което не е необходимо да се проектира нова железопътна линия между Враца, Монтана и Видин, каквото е едно от експертните виждания в момента.

Друг съществен проблем с международно значение е движението на пътнически влакове по втория Дунав мост между Видин и Калафат. Сред основните мотиви за построяването му беше необходимостта от надеждна връзка на железниците между Източна и Западна Европа. Защото при разпадането на бивша Югославия движението на влаковете през Сърбия беше сериозно затруднено. Този период отмина, но въпреки това реконструкцията и модернизацията на железопътната линия Драгоман - Ниш – Белград се осъществява с бавни темпове. Пътниците би трябвало да се пренасочат и да ползват влакове, преминаващи през Румъния в направление Будапеща. Те обаче не предпочитат железопътния транспорт, защото времето за пътуване при сегашните условия е значително по-дълго, билетите по-скъпи, а с някои нормативни документи се осигурява предимство на автомобилния транспорт. Подценява се и целесъобразността в гара Крайова да се прикачат наши вагони към влаковете, движещи се през деня и през нощта между Букурещ и Будапеща.

Важно значение за железопътния транспорт в България има и западното му направление, в

което влиза железопътната линия София – Перник – Благоевград и връзката с гръцките железници при гара Генерал Тодоров. По тази линия в Радомир се включва и жп отсечката Кюстендил - Гюешево. Трасето е еднопътно, с ограничена пропускателна способност и удължено време за пътуване. Причината линията да не се удвоява е проектът за построяване на базисен тунел под Власинската височина, със значителна дължина и със висока ценова стойност. Строежът на този тунел не може безпроблемно практически да се осъществи, а и на практика не е необходим. В миналото тежкотоварни влакове, теглени от парни локомотиви, са превозвали въглища от мина Перник до София и други градове по съществуващата линия, която има наклон 25‰. Сега при електрическата тяга преодоляването на такъв наклон от електромоторни влакове не е проблем. Когато прилежащите участъци на линията се удвоят, коловозното развитие на гара Владая ще бъде демонтирано и влаковете ще преминават по открит път при автоматична блокировка. В такъв случай композициите за Перник ще трябва да се движат на тактов график на всеки час, а от София до Солун да пътуват три чифта влакове – преди, след обяд и през нощта.

Железопътната линия до граничната гара Гюешево с Македония е построена още през 1910 г. Строежът е спиран през Първата и Втората световни войни и цялата линия не е построена не само по финансови, но и по геополитически причини. През

изминалата 2017 г. въпросът за довършване на железопътната линия през Македония и Албания до Адриатическо море, част от 8-ми трансевропейски коридор, стана отново актуален. Подробна информация и анализ са публикувани в бр. 32 от 2017г. на вестник „Железничар“. Заключение от отпечатания материал е, че се открива реална възможност за доизграждане на проектираните, още в миналото, железопътни линии през Македония и Албания до пристанища на Адриатическо море. Така окончателно ще се оформи железопътният коридор, по който стоките, превозвани по суша ще се транспортират с наши влакове след гара Свиленград, а тези по море ще се претоварват на вагони на пристанищата в Бургас и Варна. Перспективата е композициите, извършващи интермодални превози да се движат през Карнобат, Стара Загора, Пловдив, София, Радомир, Кюстендил, Гюешево, след което през Македония и Албания ще достигат до пристанище Дурас. От него стоките претоварени на кораби и фериботи ще продължават по своите дестинации. Така че железопътната линия Радомир – Гюешево трябва да се електрифицира.

Уверени сме, че програмата ще бъде реализирана, железниците ще привлекат допълнителни товарни потоци, ще подобряват своята конкурентоспособност и ще бъдат важен елемент от транспортната ни система, с която се извършват вътрешни и международни превози.

проф. Йордан Тасев
проф. Дарина Нитова

АБОНАМЕНТ 2018

И през тази година вестник „Железничар“ ще продължава да информира за актуалните събития в бранша.

За ваше улеснение отново ви предлагаме абонаментен талон, който след попълване и документ за внесена сума по посочената сметка, може да изпратите в редакцията на вестника.

ТАЛОН ЗА АБОНАМЕНТ

Име ..... Фамилия .....
 Фирма ..... тел. ....
 Адрес:
 пощ. код ..... гр./с. ....
 област ..... ул./жк .....
 №/бл. .... вх. .... ет. .... ап. ....

Ако искате да получите фактура, моля, попълнете следните данни:

1. Идентификационен № ..... тел./факс .....
 2. Материално отговорно лице .....
 3. Адрес на фирмата по регистрация .....

Железничар

Банкова сметка
на вестника в лева
Титуляр:
„Подделение за почивна дейност“ -
ХБДЖ ЕАД

IBAN: BG07BPB179241064295803
BIC: BPBVBG33
Банка: Юробанк България АД

Изпратете този талон
на факс (02) 987 71 51
или на адрес:
София 1000, ул. Иван Вазов №3

За справки: 0889 413 003

Годишен абонамент
24 лв.

ТРАДИЦИЯ, ИЗГРАДЕНА С ТРУД И ДИСЦИПЛИНА

От стр. 1

проявяват истински подвиг. Не по-малък е той и в мирно време, изразен в дейността на Железопътни войски, а по-късно Войски на Министерството на транспорта. Те полагат самоотвержен воински труд по железопътните и пътни магистрали на страната ни. Доказан е чрез хилядите километри построен и ремонтиран железен и автомобилен път, контактна мрежа и осигурителни инсталации, тролейбусни и трамвайни линии, тунели и разнообразни инфраструктурни обекти. „Това е кратката биография на Транспортни войски, превърнала се в съдба за всички през годините“ - обобщил Валери Василев.

От 16 години „Транспортно строителство и възстановяване“ активно участва в програмите за модернизация, реструктурира-

не и поддръжка на железопътната система, в строителството на пътища и пътни съоръжения на страната ни. През цялото това време се гарантира и най-значимата, макар и невидима на пръв поглед „част“, не толкова от историята, а по-скоро от качествата, наследени от войските - всеотдайност и дисциплина, умения и старание, висок професионализъм и отговорност. Тези качества са формирали живота на поколения българи - войници, офицери, командири, граждански строители и ръководен състав. Благодарение на отличната подготовка на инженерно-техническия състав, който в момента работи в ТСВ, както и на добрата организация на управление и работа, всекидневно предприятието допринася решително за икономическото развитие на страната ни. То убедително

е изградило имиджа си на надежден партньор в цялостното европейско развитие на българската транспортна система. Затова и в заключителните

думи на словото си Валери Василев подчерта, че усърдието, инициативата и всеотдайността на всеки един от специалистите, които работят в „Транспортно

строителство и възстановяване“ са най-големият капитал, с който днес държавното предприятие разполага и на който може да разчита и в бъдеще.

ИНТЕНЗИВЕН АКАДЕМИЧЕН ЖИВОТ И ПРОСПЕРИТЕТ

От стр. 1

отминалата 2017 г. може да се счита сред най-ползотворните, наситена с разнообразни международни, национални и вътрешно-университетски инициативи. От гледна точка на ретроспективния анализ и обобщение те говорят за интензивен творчески живот. Сключени са десетки договори за сътрудничество с образователни институции, професионални организации и бизнес компании. Проведено е и първото изложение

ТрансТренд, което тази пролет ще има второ издание.

Спазвайки многогодишната традиция да поднасят венци и цветя пред паметника на Каблешков, студентите са посетили родния му град. Висока е и оценката за успешно преминалия Ден на студентско управление и Изложението на работодателските фирми. Проф. Тодорова обърна специално внимание на домакинството на няколко международни делегации, чиито

гости са останали очаровани и им е направило силно впечатление радушността, с която са приети. Не по-малък интерес са предизвикали материалната и учебна база на училището и нивото на обучение, което се предлага.

Един от най-ярките примери за ползотворното международно сътрудничество е и подписаният меморандум в областта на транспортната инфраструктура с високопоставени представители от китайския град Нингбо. В юбилейната година много успешно е преминала и 23-тата Международна научна конференция „Транспорт 2017“. В нея са участвали повече от 150 души, пристигнали от над 10 страни. Те са изнесли доклади в 14 научни направления като паралелно са представили творческите си постижения и са обменили ценен професионален опит с колегите си.

Проведени са и десетки семинари, в които са участвали студенти и докторанти от транспортния университет, доказвайки амбицията си да съчетават умело

обучението и афинитета си към научноизследователската дейност. По думите на проф. Даниела Тодорова участниците в тези срещи са представили доклади и презентации, съобразени със световните критерии за научни разработки. Като нов успех тя посочи акредитираните професионални направления - Комуникационна и компютърна техника и Общо инженерство. Така на практика е доказано престижното място, което ВТУ заема като образователна институция с авторитет и признание сред другите висши учебни заведения у нас.

„През изминалата година бяха изпълнени редица национални и международни проекти, които донесоха на нашия университет заслужено признание и потвърдиха за пореден път, че при нас не само се обучават добри професионалисти, но и се извършва значителен обем научноизследователска работа, което е в унисон с мащабната стратегия на академичното ръководство за развитие на капацитета на научния и преподавателския състав на ВТУ“ – обобщил проф. Тодорова. За модернизиране на учебния процес през 2017 г. са реновирани много учебни аудитории, закупена е модерна техника, осигурени са високотехнологични симулатори и апаратура. Открита е и съвсем нова лекционна зала за 80 души, която носи името на „Тодор Каблешков“. Сред едно от

постиженията е отворилата врати възстановена музейна експозиция на училището.

Като продължение на традицията за непрекъснато обновление и на този патронен празник гостите имаха възможността да присъстват на „прерязването на лентата“ пред четирите обновени лаборатории в първия учебен корпус на университета. Плискайки менчето с вода за успех, проф. Тодорова обясни, че обзавеждането им с дигитална техника е финансирано по проекти, разработени от членове на катедра „Икономика и счетоводство в транспорта“. На финала на официалната част на тържеството договор за сътрудничество подписа инж. Красимир Папукчийски като генерален директор на национална компания „Железопътна инфраструктура“ и проф. Даниела Тодорова като ректор на университета. Според нея това е още едно доказателство за успешно сътрудничество на висшето транспортно учебно заведение с партньорски организации от националната индустрия, чиято цел е взаимно подпомагане в подготовката на кадри, повишаване на професионалната квалификация, както и партниране при изпълнението на национални и международни проекти между образованието, научните изследвания и бизнеса.

Страниците подготви:
Мая Димитрова

В тържеството участваха доц. д-р Николай Цонков, депутат от парламентарната Комисията по образование, проф. д-р инж. Георги Михов Тотев – ректор на Технически университет в София, проф. д-р инж. Стоян Братоев – изпълнителен директор на Метрополитен и Доктор хонорис кауза на ВТУ „Тодор Каблешков“, флотилен адмирал проф. доктор на военните науки Боян Медникаров, началник на Висшето военноморско училище „Н. Й. Вапцаров“ също Доктор хонорис кауза на ВТУ „Тодор Каблешков“, инж. Валери Василев, главен директор на ДП „Транспортно строителство и възстановяване“, инж. Красимир Папукчийски, генерален директор на НК „Железопътна инфраструктура, майор о.р. Иван Омайски, Председател на клуба на Офицерите от запаса и резерва от ВМТ и ВТУ „Тодор Каблешков“.

5 НЕЩА, КОИТО ЩЕ ВИ НАПРАВЯТ ПО-ЩАСТЛИВИ ВЕДНАГА

Силно вероятно е мрачното време навън да ви разваля настроението. Облаците едва ли не затискат всички ни към дивана и не ни оставят никакъв шанс за добро настроение.

Ако сами не можете да се понасяте такива, предлагаме ви 5 бързи решения за подобряване на настроението, които ще ви помогнат да се почувствате по-добре почти веднага.

1. Раздвижете се. Колкото и да не ви се иска, надигнете се от дивана и клекнете няколко пъти. Разходете се енергично из къщата, подскочете на място, сменете чаршафите, направете няколко йога асани. Притокът на енергия ще повдигне настроението ви. А още по-добре е, ако...

2. Излезте на разходка навън. Естествената светлина, колкото и минимална да е в мрачен есенен ден, повишава отделяния от мозъка хормон на щастието. Затова през лятото сме в най-добро настроение – защото е светло.

3. Обадете се на приятелите си. Не разчитайте само на спорадичните лайкове във Фейсбук да поддържат приятелствата ви. Вдигнете телефона и се обадете на някого, с когото не сте се чували отдавна. Или напишете мейл. Или се обадете на родителите си. Връзката с хора, към които изпитвате положителни емоции, винаги повдига настроението.

4. Свършете една неприятна задача. Колкото повече

отлагате нещо, което не ви се върши, то толкова повече време ще виси над главата ви като дамоклиев меч, готов да разцепи на две доброто ви настроение. Вземете се в ръце и свършете нещо, което не ви се върши. Измийте чиниите, запазете си час за зъболекар, сменете крушката в килера, за която толкова време ви опяват, сгънете изсъхналите дрехи...

Всяка от тези задачи ще ви отнеме не повече от 5 минути, а удоволствието след това ще е почти безгранично.

5. Създайте си уют. Много вероятно е, ако ви липсва настроение, да ви липсва и желание да подредите. Няма как обаче да ви е добре на душата, ако пред очите ви стоят чиниите от закуската, на пода има един самотен чорап, а вие сте по пижама, наметнати с халат. Приберете излишните вещи, запалете една чаена свещичка за повече уют и сменете калъфките на възглавниците.

Спокойно можете да си останете по пижама, защото е неделя, но добавете към гледката пред очите си свежи есенни цветя в една чаша и така, като с магическа пръчица, доброто ви настроение ще изпълзи доволно от ъгъла и ще се настани трайно при вас.

И ще остане поне до понеделник сутринта.

Кои ще са топ тенденциите на 2018?

Изразителни очи с мигли
През 2017 се нагледахме на всевъзможни тенденции при веждите. Сега е време фокусът да се премести върху миглите. Изразителните мигли – дълги, гъсти, естествени или изкуствени са сред топ тенденциите на 2018 година. Предстои да видим дали тази изразителност ще се трансформира в нещо необичайно и артистично или ще се придържа към класическото излъчване.

Настъпленето на маслата

Естествените масла добиват все повече популярност. Независимо дали говорим за подхранване на косата, кожата и ноктите, или за почистване на лицето с масло, естествените масла ще са хит през 2018.

Много дълги и много къси коси

Косите с миди дължина отстъпват на екстремните крайности при дължините. От една страна са много късите пикси прически, а от друга - женствените и класически много дълги коси.

Сенки в ярки цветове

Опушените очи винаги ще са на мода, както и семплият грим. Но топ тенденция при красотата през 2018 се очертават сенките за очи в ярки цветове. Ако все пак сте почитатели на класиката, винаги можете да опитате нестандартен опушен грим в смелите тонове или пък ефект котешко око в забавни цветове.

Масажори и масажи за лице

Масажорите и масажите за лице ще са топ тенденция при разкрасителните и подмладя-

ващи процедури. Те освежават лицето, подобряват кръвообращението и могат да се правят както в салоните, така и у дома.

Барети за френски стил

Още в края на 2017 година се забеляза настъпването на баретите в модните тенденции. Но баретата е тук, за да остане и да владее 2018. Така че не се колебайте да добавите щипка френски чар със стилна барета.

Обувки с блясък

Край на скучните обувки без детайли. През 2018 всичко се свързва с акцентите. Обувките с блясък, декорации, катарми, камъчета и каквото друго се сетите, ще са част от топ тенденциите.

Панталони с широки крачоли

От скини дънки отиваме на другата крайност – огромните и широки крачоли. Те обикновено са част от панталон с висока талия.

Защо е полезно да се разхождаме в студа?

Студеното време обикновено ни кара да се сгушим на топло вкъщи. Идеално, любим филм и чаша горещ шоколад. Често дори не искаме да си „покажем носа навън“. Истината обаче е, че разходките в студено време имат своите ползи за здравето. Вижте ползите от студеното време за здравето и някои съвети за разходка в студа.

Съвети за разходка в студа
Разхождайте се в първата половина на деня

Кратка разходка сутрин е идеален начин да започнете деня, да подобрите настроението и стартирате метаболизма си. 15 до 30 минути сутрин ще ви заредят с енергия. Проучване показва, че разходките на дневна светлина повишават нивата на серотонин, хормон, който контролира апетита.

Облечете се правилно

От 20 до 60% от топлината на тялото излиза през главата. Затова задължително носете шапка. Ръкавиците и шалът също са задължителни. Облечете няколко слоя дрехи. Бельо, основен слой дрехи и добра върхна дреха. Ако разходките са дълги, заслужава си да инвестирате в новите модерни материали, които са термоизолиращи.

Пазете краката

Обувките са сред най-важните части на облеклото. Задължително трябва да не пропускат вода. 2 чифта чорапи ще свършат чудесна работа, за да запазят краката ви топли в студената разходка.

Не забравяйте хидратирането

Водата е точно толкова важна през зимата, колкото и през лято-

то. Затова носете си термос чай, от който да отпивате по време на разходката.

Предимствата на разходките

Защо е полезно да се разхождаме в студа?

Слънчевата светлина за здравява костите: 15 минути дневно 2-3 пъти седмично са чудесен начин да повишите производството на витамин D, който е ключов за здрави кости. Затова не пропускате малкото слънчеви дни през зимата.

Студ и добро настроение: Студеното време обикновено действа потискащо и летаргично. Разходките и всяка физическа активност подобряват настроението, повишава се отделянето на ендорфини. Затова, ако понякога ви се иска да се депресирате и да стоите у дома в студените дни, преборете желанието и излезте за кратка разходка.

Горене на калории: Понякога в студените месеци губим форма заради липсата на движение. „Страхът“ от студа и удобствата ни карат да се разделим с всяко движение до пролетта. Освен че така спада имунната защита на организма, тялото се отпуска и се налага през пролетта да се влизаме ударно във форма. Всъщност малките разходки всеки ден ще ни държат тонизирани през цялата година. Затова следващия път идете пеша до магазина върху работа, за да запазят краката ви топли в студената разходка.

ХОРОСКОПО ЗА 2018 Г.

(Продължение от бр. 1)

Везни

Спокоен и благоприятен период. Ще постигнете почти всички набелязани цели, ако разчитате най-вече на себе си. Ще има проблеми, къде по-малки, къде по-големи, но преодолими. С част от тях ще се справите следвайки интуицията си, с друга част - действайки прецизно и с постоянство. Резултатите няма да закъснеят и ще имате с какво да се поздравите.

Събитията ще ви подсказват, че е крайно време да помислите и за себе си, инвестирайки в повишаване на образованието и подобряване на здравословното ви състояние. Така ще си осигурите перспективно развитие, а не епизодични успехи.

Личните отношения ще са истински извор на вдъхновение. Възползвайте се от всеки удобен случай да си организирате кратко пътешествие или да зарадвате любимия човек с дребна изненада. Ще освежите връзката и ще разгорещите емоциите.

Преодолете качествата, които ви пречат. Колкото и да сте социални не е възможно да бъдете винаги в предпочитаната от вас компания.

Скорпион

Предстоящата година ще е наситена със сложни събития и ще се окаже много важна за представителите на вашия знак. Ако преди всяка допусната грешка ви караше да се самоизяждате вътрешно, то сега ще си дадете сметка, че сте това, което сте именно благодарение на допуснатите грешки. Те са били за вас ценни уроци, от кои-

то ще можете да се възползвате и в бъдеще.

Затрудненията ще са свързани предимно с професионалните ви изяви, но отстранявайки ги от пътя си ще докажете реалните си възможности. В крайна сметка ще установите, че затрудненията са своеобразен генератор за постиженията ви. А постиженията хич няма да са за пренебрегване. Може да е трудно, но ще си струва усилията.

Що се отнася до личните и любовни отношения ситуацията е нещо като „затишие пред буря“. Едва ли ще преживеете съществена промяна. Необвързаните ще предпочетат да се забавляват по-скоро с епизодични флиртове, отколкото да се вричат в дългосрочни обещания. Семейните ще запазят актуалния си статут на умерен баланс между навизи и безразличие.

Стрелец

Всичко, с което се захванете през тази година ще бъде нужно и важно. Ще са ясни не само целите ви, но и пътят за постигането им, който вие предварително ще сте „разчистили“. Няма съмнение, че ще напреднете в абсолютно всички сфери, към които се ориентирате.

Предстоят ви поредица сериозни изменения на битовия и социален статус, от които не бива да се отказвате, макар че на моменти може да ви се сторят стресиращи.

Периодът ще е изключително благоприятен за необвързаните представители на вашия знак. Почти сигурно е, че най-после ще попаднат в лапите на голямата и всепомитаща любов, ще преживят куп изненади и романтични мигове.

Що се отнася до Стрелците, които вече имат постоянен партньор, към тях препоръката е покрай бизнеса и работата да не забравят любовта.

Преодолете качествата, които ви пречат. Колкото и да сте чаровни не е възможно да предадете на всички авантюристичния си дух. Вие сте обикновени хора, със силни и слаби страни. Нормално е част от идеите ви да бъдат отхвърлени. Свикнете с мисълта, че няма как животът ви да е приключение от начало до край.

Козирог

Да започнем с това, че на 20.12.2017 г. в 7:00 ч. Сатурн, управляващата ви планета, ще навлезе във вашия знак. Достатъчно условие, за да твърдим, че ще има с какво да запомните 2018 г. Ще можете да демонстрирате всичките си таланти и умения. Ще сте по-работоспособни и по-организирани от обикновено, макар че когато става дума за представителите на знака Козирог, човек би се запитал: ама то къде повече от това?

Човешкият капацитет е безграничен, ето на, оказва се че и още може! Умението ви да се концентрирате над текущите цели и да разпределяте силите си правилно е „кошницата, в която ще събирате плодовете на труда си“.

Умението ви да работите упорито и дисциплинирано е неоспоримо качество, но освен за работата, трябва да мислите и за себе си. Организирайте почивката си така, че да възстановите тонуса, да зарадвате любимите си хора и да научите нещо ново и интересно.

Едва ли ще се наложи да се справяте с непреодолими финансови проблеми дори и да сте решили да правите някакви скъпи покупки като движим или недвижим имот. Бъдете внимателни и предпазливи по отношение

на дългосрочните инвестиции. Избягвайте ги, ако за целта се налага да търсите банкови заеми.

Романтичните преживявания зависят от желанието ви да съчетаете фантазия с инициатива. Изразявайте чувствата си откровенно.

Водолей

Изключително динамичен период ви предстои. Период на промени, които трябва да реализирате самостоятелно. Първо трябва да насочите поглед към самите себе си. Време е да промените онези качества, които ви пречат, връщат ви назад и предизвикват недоволство у самите вас. И е време, и ще имате възможност.

Достатъчно е да вярвате, че ще успеете, да мислите бързо и да се възползвате от обстоятелствата. Не разпилявайте силите си в няколко направления едновременно, анализирайте фактите и мислете за последствията от кардиналните си решения.

Едва ли някой би могъл да устои на природния ви чар и обаяние, така че личните и любовни отношения ще са извор на радост и вълнуващи мигове. Умението ви да импровизирате ще се окаже „универсалният ключ“ за всички затворени сърца. Умението ви да пръскате около себе си искри от оптимизъм ще ви осигури популярност, горещи страсти и стабилни позиции, с които не бива да злоупотребявате.

Преодолете качествата, които ви пречат. Колкото и да сте услужливи не е възможно да се спасите от използвачи. Нормално е да попадате и на измамници. Свикнете с мисълта, че трябва да внимавате на кого какво обещавате.

Риби

Нищо няма да получите „наготово“ през тази година. Ще постигнете всички цели, които сте си поставили, ако си създадете оптимална организация, вярвате в себе си и се отнасяте отговорно към работата си. Творчески заряд не ви липсва, вдъхновение също, крайно време е да разгърнете природните си таланти.

Приемете трудностите като предизвикателство и възможност да проверите силата на характера си. Опитайте се да извлечете от тях полза и заедно с актуалните си задачи да довършите всички отложени и изоставени до момента. Експериментирайте смело, но рискувайте умерено. Що се отнася до личния живот, преживяванията ще са нееднозначни.

Любовните ви отношения ще се променят. Ще преживеете поредица от срещи и раздели или поне периоди, в които отношенията от ледено-смяраващи ще стигат до вулканично-изгарящи. Наслаждавайте се на емоциите такива, каквито са, защото благодарение на тях връзката ви ще е жива, макар и напрегната.

Вярвайте в собствената си уникалност, не се страхувайте от промените и ще се убедите, че реакцията на околните може да се нарече всичко друго, но не и безразличие.

Преодолете качествата, които ви пречат. Колкото и да сте съпричастни не е възможно да преживеете изцяло чуждите емоции. Нормално е да изпитате недоверие и антипатия. Свикнете с мисълта, че някои хора драматизират излишно, търсейки не съчувствие, а за да привличат внимание.

КАК НОАЗЕТ СЕ ПРИБРА У ДОМА

Изгубено френско коте „настоя“ да се качи във влака, за да се върне при стопанката си

В първите дни от годината в социалните мрежи във Франция бе разпространена любопитна история за изгубило се малко коте, което успява да се върне при своята стопанка с помощта на железницата. Тя предизвика куп лайкове и умилителни коментари, а някои я определиха, като малко следколедно чудо.

Пътниците на гарата в град Вуавр, недалеч от Льо Ман (столица на провинция Сатр, Северозападна Франция) забелязват коте на релсите до перона. То обикаля пред електричката, която предстои да отпътува за административния център и остава там въпреки опитите да бъде прогонено, за да не пострада. Виждайки това пасажерите се обръщат към служителите на френските железници и молят да бъде преместено на безопасно място.

Със задачата се заема младият кондуктор Гийом Шуек. „Взех мъничкото с ръце, изнесох го на разстояние от жп терминала и го оставих в близката градинка, след което се върнах в мотрисата. Но котето ме последва и упорито искаше да се качи във вагона с мен. Видях, че не мога да изляза на глава с него и реших да го взема, а когато пристигнем в Льо Ман да измисля нещо“ – разказва той.

По думите му по време на пътуването котето се е държало спокойно и дружелюбно. Седи кротко на седалката в кабината на машиниста и само понякога тихо мяука. След като достигат крайната спирка от маршрута кондукторът моли колегите си

от гарата в Льо Ман временно да го приютят. Не се налага да ги убеждава, защото чаровното създание веднага пленява сърцата на железничарите. Те с радост го приласкават, нахранват и подслоняват.

Веднага след като се прибира в къщи Гийом помества снимки на писанката в своя профил в Twitter и накратко описва случайното си запознанство с нея. „Тази сутрин на гарата във Вуавр във влака се качи ето тази пътничка. Тя вече изкара стаж в кабината на машиниста и ще се радва да намери своето семейство“ – се казва в шеговития пост на кондуктора. Накрая той моли потребителите да помогнат за откриването на нейните собственици.

Благодарение на неговата публикация историята има щастлив финал. По щастлива случайност един от потребителите на Twitter направил връзката между съобщението на Шуек и обявата за изгубената животинка, която била публикувана във Facebook два дни по-рано. „Така успях да намеря стопанката, да звънна и да я свържа със служителите на гарата. И тя дойде за котката си на същия ден“, разказа кондукторът.

Тя се оказва дама, а името ѝ е Назет (в превод от френски – „Лешник“). Наречена е така заради приятния цвят на козината ѝ, която наподобява този на ядката. Освен, че е късметлиейка тя продължава да доказва и интелигентността си. Защото след щастливото си завръщане у дома повече не се е губила.

Ивайло ПАШОВ

Котето се чувства спокойно докато пътува с електричката към Льо Ман

Кондукторът Гийом Шуек помага на Ноазет да се върне при своята стопанка

Малката гара Вуавр е разположена недалеч от град Льо Ман

Комфортно му е и в кабината на машиниста

Социалните мрежи изиграват решаваща роля Ноазет отново да се прибере при дамата, която я е отглеждала

Цени за реклама

За контакти:
Мая Димитрова
0889 41 30 03
maya02@abv.bg
bdz@bdz.bg

При директна заявка от клиента

До главата на вестника – по договаряне
Първа страница – 1,50 лв. за кв. см.
Вътрешна страница – 0,50 лв. на кв. см.
Последна страница – 1,00 лв. на кв. см.
За цяла страница – по договаряне

При заявка от рекламни агенции

До главата на вестника – по договаряне
Първа страница – 1,80 лв. за кв. см.
Вътрешна страница – 1 лв. на кв. см.
Последна страница – 1,50 лв. на кв. см.
За цяла страница – по договаряне